

Advies

nummer 2014 N-15

5 juni 2014

Klacht betreffende het hanteren van een foutieve achternaam door de school

Bij de geboorte hebben klager en zijn toenmalige partner er gezamenlijk voor gekozen om hun zoon de achternaam van de vader te geven. Op de klassenlijsten en het schoolrapport en in het ouderportaal staat de zoon van klager vermeld onder de geslachtsnaam van zijn moeder. Volgens klager hanteert de school derhalve een foutieve achternaam voor zijn zoon.

Naar het oordeel van de Commissie heeft de school niet de ruimte om tegen de wil van de vader een andere achternaam voor hun zoon te gebruiken dan diens wettelijke achternaam.

De Commissie verklaart de klacht gegrond.

Naar aanleiding van de klacht van de heer K, wonende te E, klager, vader van de minderjarige L, leerling van groep 2 van de Basisschool S te T, die door de Stichting X, gevestigd te T, in stand wordt gehouden,

tegen de heer A, schoolleider, verweerder,

heeft de Landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs, hierna ook te noemen 'de Commissie' het volgende advies uitgebracht aan de Stichting X.

1. Het verloop van de procedure

Voor de loop van het geding verwijst de Commissie naar de volgende stukken, waarvan de inhoud als hier ingevoegd is te beschouwen:

- de schriftelijke klacht van 20 maart 2014 met bijlagen,
- het door klager ingevulde vragenformulier van 31 maart 2014 met bijlagen,
- de schriftelijke reactie van 23 april 2014 van de heer J, clusterdirecteur, namens de Stichting X ingediend, met bijlagen.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden op 5 juni 2014 te Utrecht. Klager is ter zitting verschenen. Voor de basisschool S zijn de heer A en de heer J ter zitting verschenen.

2. De klacht

- 2.1** Blijkens de inhoud van de overgelegde stukken en hetgeen ter zitting van 5 juni 2014 is verklaard, luidt de klacht als volgt.

Bij de geboorte hebben L's ouders er gezamenlijk voor gekozen om hem de achternaam K te geven.

Op de klassenlijsten en het schoolrapport en in het ouderportaal staat L vermeld onder de geslachtsnaam van zijn moeder. De school hanteert derhalve een foutieve achternaam voor L. Hij kan daardoor in een identiteits- en loyaliteitsconflict terecht komen en er kan een onthechting van zijn afkomst worden bevorderd.

De school kiest er bewust voor om niet de wettelijke achternaam van L te hanteren. De school neemt geen neutrale positie in tegenover ouders met een verbroken relatie, maar kiest partij voor de moeder.

De school reageert niet op de diverse verzoeken van klager om naamscorrectie.

2.2 Klager heeft het volgende - samengevat - aan de klacht ten grondslag gelegd.

L, geboren op 7 juli 2008, zit sinds 1 augustus 2012 op basisschool S. L is door zijn vader en moeder gezamenlijk in 2011 aangemeld als leerling van basisschool S. In november 2011 is de relatie tussen klager en L's moeder beëindigd.

Op 25 september 2012 viel klager tijdens een informatieavond van de school op dat zij voor hem de achternaam van de moeder gebruikt. L is door zijn ouders bij de gemeente geregistreerd onder de achternaam K. Dat blijkt ook uit zijn paspoort. De BSO die gevestigd is in hetzelfde gebouw als de school, hanteert blijkens de leerlingenlijst wel L's juiste achternaam. Dat betekent dat de achternaam van L pas na het beëindigen van klagers relatie met zijn moeder door de school is aangepast. De handelwijze van de school is als eenzijdig en wederrechtelijk te kwalificeren.

Als gevolg van de beëindiging van de relatie van klager met de moeder van L bevindt hij zich als minderjarige in een kwetsbare positie. Immers, ingrijpende keuzes zoals het veranderen van zijn achternaam kan hij op zijn leeftijd niet zelf maken.

L is woonachtig bij zijn moeder, maar hij ziet klager regelmatig. L is sinds zijn geboorte altijd met de achternaam K aangesproken. Het gebruik van een andere achternaam kan veel verwarring bij hem veroorzaken. Het kan een loyaliteitsconflict en een identiteitscrisis bij hem veroorzaken.

Klager heeft zijn zorgen over het gebruik van een onjuiste achternaam op verschillende manieren sinds januari 2013 kenbaar gemaakt aan de school. Klager heeft op zijn verzoeken tot wijziging van het naamsgebruik geen enkele reactie van de school gekregen. Zij blijft voor L een foutieve achternaam hanteren. De school kiest daardoor partij voor de moeder. Zij vervult niet de neutrale rol die in het geval van ouders met een verbroken relatie van haar wordt verwacht.

3. Het standpunt van de verweerder

De school heeft gemotiveerd op de klacht gereageerd. Zij heeft onder meer het volgende aangevoerd.

Volgens de informatie waarover de school beschikt, heeft klager L als kind erkend, maar is hij niet met het ouderlijk gezag belast. L's moeder is belast met het ouderlijk gezag. L woont

bij zijn moeder en er geldt een bezoekenregeling met de vader. De achternaam K wordt door de school voor L in officiële documenten gehanteerd. Op verzoek van de moeder bij de inschrijving van L hanteert de school in het dagelijks gebruik haar achternaam voor hem. De communicatie over de dagelijkse gang van zaken betreffende L verloopt via de gezaghebbende ouder.

Het verzoek van klager aan de school om een bepaalde handelwijze aan te passen, kan alleen worden uitgevoerd indien de gezaghebbende ouder dit verzoek ondersteunt. De school heeft de moeder van L op de hoogte gebracht van het verzoek van klager. Zij wenst de handelwijze ten aanzien van het gebruik van de achternaam van L niet aan te passen.

In het 'protocol omgang met gescheiden ouders' van de school staat beschreven dat haar communicatie met gescheiden ouders via de gezaghebbende ouder loopt. De gezaghebbende ouder heeft vervolgens een informatieplicht aan de andere ouder. De schoolleider heeft verzuimd de heer K hierover te informeren.

Basisschool S nodigt de ouders van L uit voor de gezamenlijke oudergesprekken. Volgens afspraak wordt de uitnodiging gedaan via de verzorgende ouder. Algemene informatie over de school is te vinden op de website van de school.

Wat betreft het gebruik van een 'foutieve' achternaam is de vraag welke achternaam 'de juiste' is. Of L daardoor in een 'identiteits- en loyaliteitsconflict' terecht komt, kan de school niet bepalen. Inhoudelijk kan de school zich niet mengen in een conflict dat in eerste instantie lijkt te spelen tussen de beide ouders.

Het is niet de school die 'bewust gekozen heeft om niet L's wettelijke achternaam maar de achternaam van de moeder te hanteren'. Dat is de gezaghebbende ouder die het kind heeft ingeschreven op de school. De school kiest geen partij voor de moeder, maar neemt een neutrale positie in. Zij hanteert de achternaam die de gezaghebbende ouder aangeeft, en wijzigt die slechts als de gezaghebbende ouder in overleg met de andere ouder hierom vraagt.

4. De beoordeling door de Commissie

4.1 De ontvankelijkheid van klager

De Commissie acht zich bevoegd om de klacht te behandelen nu de Stichting X is aangesloten bij de Commissie. Klager kan worden aangemerkt als klager in de zin van de klachtenregeling die voor basisschool S geldt en kan derhalve in zijn klacht worden ontvangen.

4.2 De gegrondheid van de klacht

De klacht van klager komt er in hoofdzaak op neer dat basisschool S in officiële documenten, zoals schoolrapporten en klassenlijsten, zijn zoon onder de achternaam van de moeder heeft vermeld.

Uit de inhoud van de overgelegde stukken en het verhandelde ter zitting leidt de Commissie af dat de school in de veronderstelling verkeert dat de moeder als de verzorgende en enige gezaghebbende ouder het recht toekomt om te bepalen dat de school in de dagelijkse

praktijk in afwijking van de wettelijke achternaam van L haar eigen geslachtsnaam voor hem gebruikt.

De Commissie acht die veronderstelling onjuist.

In artikel 1:5 van het Burgerlijk Wetboek is ten aanzien van de naamskeuze voor kinderen bepaald dat een kind door erkenning in familierechtelijke betrekking tot de vader komt te staan en dat de moeder en de erkenner ter gelegenheid van de erkenning gezamenlijk kunnen verklaren voor de burgerlijke stand dat het kind de geslachtsnaam van de vader zal hebben. Van deze verklaring wordt melding gemaakt in de akte van erkenning.

Blijkens de door klager overgelegde documenten heeft hij L als kind erkend. Verder hebben de vader en de moeder door een verklaring voor de burgerlijke stand L onder de geslachtsnaam K doen registreren.

Een en ander brengt naar het oordeel van de Commissie mee dat de school niet de ruimte heeft om tegen de wil van de vader een andere achternaam voor L te gebruiken dan diens wettelijke achternaam. Dat dit indruist tegen het uitdrukkelijke verzoek van de verzorgende en enige gezaghebbende ouder van L om in het dagelijkse gebruik haar achternaam te hanteren, vermag daar niets aan af te doen.

Bij de behandeling van de klacht is ook de wijze van communiceren van de school aan de orde geweest.

Klager heeft als grief geuit dat hij op zijn verzoeken tot gebruik van de wettelijke achternaam geen enkele reactie van de school gekregen. Hij heeft zijn zorg geuit tijdens een oudergesprek met de leerkrachten, via een e-mailbericht aan de schoolleider, langs de weg van het online ouderportaal en per aangetekende brief.

De school heeft onderkend dat zij verzuimd heeft te reageren op de verzoeken van klager tot het gebruiken van L's wettelijke achternaam. De school heeft verder onderkend dat zij in gebreke is gebleven klager te informeren over de motieven die de school heeft gehad om voorrang te verlenen aan de wens van L's moeder.

Het geheel overziende komt de Commissie tot de slotsom dat de klacht van klager gegrond is.

5. Aanbevelingen

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan in het 'protocol omgang met gescheiden ouders' van de school op te nemen dat in een geval als het onderhavige ten aanzien van het gebruik van de achternaam het bepaalde in artikel 1:5 van het Burgerlijk Wetboek geldt.

Aldus uitgebracht op 5 juni 2014 door mr J.M. Vrakking, voorzitter, drs. P.H. Hupsch, lid, en mr. A. Cluitmans-Souren, lid en ambtelijk secretaris.